

Järfälla kommun

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Järfälla gymnasium
belägen i Järfälla kommun

Uppföljning av tillsyn i Järfälla gymnasium

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Järfälla kommun under höstterminen 2016. Skolinspektionen fattade den 23 februari 2017 beslut efter tillsyn för Järfälla gymnasium. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Järfälla kommun inkom med den 15 juni 2017, uppgifter lämnade vid ett uppföljningsbesök den 31 augusti 2017 samt en telefonintervju den 26 oktober 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Järfälla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde		Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
6. Förutsättningar för lärande och trygghet			
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2018-03-02

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristen anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd.	Brist avhjälp
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälp
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpes.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att senast den 2 mars 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa

påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Järfälla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska

- se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, samt
- se till att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete även innefattar insatser av psykolog.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns kvarvarande brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Järfälla gymnasium (före detta YTC, Yrkestekniskt centrum). Vid uppföljningen framkommer att elevhälsan inte framför allt arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt att det fortfarande saknas psykologisk kompetens i elevhälsan.

Skolinspektionen har i tidigare beslut konstaterat brister i Järfälla gymnasiums (före detta YTC, Yrkestekniskt centrum) arbete gällande elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. I beslut från den 23 februari 2017 konstaterade Skolinspektionen att elevhälsan inte främst användes förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot

utbildningens mål och att det saknades psykologisk kompetens i skolans elevhälsa.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Huvudmannen uppger i sin redovisning till Skolinspektionen att elevhälsans organisation och rutiner fungerar och att en skolpsykolog kommer att delta i elevhälsans arbete från och med höstterminen 2017. Huvudmannen ger i redovisningen flera exempel på generellt inriktade förebyggande åtgärder som elevhälsan arbetar med.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 31 augusti 2017 konstaterades dock att alla elevhälsans representanter inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande. I intervju med elevhälsan framkommer att specialpedagogen inte har tid för något förebyggande eller hälsofrämjande arbete förutom screeningar för elever i årskurs 1, och att det enda förebyggande och hälsofrämjande som skolsköterskan hinner med är hälsosamtalen i årskurs 1. Rektorn uppger att "specialpedagogens funktion är ett påbörjat men ännu inte avslutat arbete". Rektorn uppger även att det generella förebyggande och hälsofrämjande arbete som huvudmannen redovisat till Skolinspektionen till stor del är sådant som är planerat att genomföras men ännu inte genomförts.

Vid uppföljningsbesöket konstaterades också att ingen psykolog deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Elevhälsans representanter uppger i intervju att de har ett stort behov av en psykolog som kan delta i elevhälsans arbete. I intervju med rektorn framkommer att hon har försökt rekrytera en psykolog på halvtid men att detta inte har lyckats. I en kompletterande telefonintervju den 26 oktober 2017 uppger rektorn att gymnasieskolan nu har tillgång till psykolog, men inte i tillräcklig omfattning. Psykologen arbetar utredande, men inte förebyggande och hälsofrämjande inom elevhälsan. Rektorn berättar att hon arbetar aktivt med att försöka öka tillgången till psykolog till gymnasieskolan.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten vid Järfälla gymnasium (före detta YTC, Yrkestekniskt centrum) inte uppfyller författningarnas krav föreläggs Järfälla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Järfälla kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta

att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8-9 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen har i tidigare beslut konstaterat brister i Järfälla gymnasiums (före detta YTC, Yrkestekniskt centrum) arbete gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt uppgifter lämnade vid Skolinspektionens uppföljningsbesök framgår att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att Skolinspektionen bedömer att bristerna har avhjälpits.

Extra anpassningar

I huvudmannens redovisning till Skolinspektionen framkommer att organisationen för att säkerställa att elever får stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen har gjorts om från grunden. Denna organisation innebär att det finns en tydlig ansvarsfördelning inom elevhälsoteamet och mellan elevhälsoteam, mentor och lärare. Under en studiedag har personalen fått information om hur de kan arbeta med extra anpassningar och hur specialpedagogen kan vara ett stöd för dem i det arbetet. Regelbundna klasskonferenser och elevvårdskonferenser hålls för att fånga upp elever med behov av stöd. I utvärderingar med elever i årskurs två, vårdnadshavare och lärare framkommer enligt huvudmannen att eleverna får mer stöd och att lärarna känner sig tryggare i sin profession än innan åtgärderna vidtogs.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 31 augusti 2017 framkom vid intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektor att elever i behov av extra anpassningar får det inom ramen för den ordinarie undervisningen och att den nya organisationen för att säkerställa detta fungerar.

Särskilt stöd

I huvudmannens redovisning till Skolinspektionen framkommer att åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd upprättas vid behov. Huvudmannen uppger att det av åtgärdsprogrammen framgår insatta åtgärder, tid för uppföljning och vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering. Huvudmannen beskriver även att skolan har organiserat för extra undervisningsgrupper för elever med F i betyg i matematik, svenska, svenska som andraspråk samt yrkesämnen.

Vid uppföljningsbesöket den 31 augusti 2017 framkom i intervjuer med elever att de kunnat läsa om kurser de haft betyget F i under vårterminen samt att de har kunnat få extra tid med lärare i kurser de riskerar att få betyget F i. Lärare uppger i intervju att det har skett en "klar förbättring" och att arbetet med särskilt stöd nu fungerar. En lärare uppger att hen har sett effekter i form av högre måluppfyllelse på grund av att elever får särskilt stöd i större utsträckning. I intervju med elevhälsan framkommer att målet är att alla elever i behov av särskilt stöd ska ha ett åtgärdsprogram men eftersom specialpedagogen har mycket att göra är de inte framme vid det målet än, men en bra bit på väg. I intervju med rektor uppger denne att de kartlagt de flesta elever och att flera är under utredning och att många nya beslut om åtgärdsprogram är på gång att fattas. Vid uppföljningsbesöket tog Skolinspektionen del av ett antal åtgärdsprogram och kan konstatera att det av åtgärdsprogrammen framgår vilka åtgärder som satts in och att åtgärdsprogrammen följts upp och utvärderats.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Järfälla kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Normer och värden)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen har i tidigare beslut konstaterat brister i Järfälla gymnasiums (före detta YTC, Yrkestekniskt centrum) arbete gällande att se till att det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt uppgifter lämnade vid Skolinspektionens uppföljningsbesök framgår att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att Skolinspektionen bedömer att bristerna har avhjälpits.

I huvudmannens redovisning framkommer att flera åtgärder har vidtagits. En trygghetsgrupp som ska arbeta förebyggande har bildats. Denna består av elever samt personal från elevhälsan. Elevassistenternas roller har förtydligats och assistenterna ska finnas i uppehållsrum under raster. Skolan genomgår även en HBTQ-certifiering.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 31 augusti 2017 bekräftas huvudmannens uppgifter i intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Dessutom framkommer att ytterligare insatser har genomförts, bl. a en föreläsning för alla elever i början av terminen på temat "lika-olika."

Beslut

2017-11-02

10 (10)

Dnr 43-2016:4395

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

På Skolinspektionens vägnar

Malin Norell
Beslutsfattare

Marlene Giertz
Föredragande